

Premis Ales a la Cultura

2012

Aquesta publicació recull els discursos pronunciats durant l'acte de lliurament del premi Ales a la Cultura 2012, atorgat a Josep Murlà el dia 31 de març a Can Trincheria, Olot.

Introducció

3

Ales a la Cultura a Josep Murlà

5

Glossa d'Antoni Mayans

7

Discurs de Josep Murlà

12

Actuació musical de
Joan Josep Mayans, Eva Curtó i Xavier Pallàs

17

Preàmbul

Tots els ciutadans i ciutadanes som agents culturals actius. Tots nosaltres, amb les nostres aportacions diverses, individuals o col·lectives, contribuïm a l'enriquiment del patrimoni cultural comú, fent indisociable la relació entre ciutat i cultura.

Des de la certesa de la responsabilitat compartida per tots i totes en el creixement de la nostra cultura ciutadana, ens cal el reconeixement a aquelles persones o entitats que s'hagin distingit especialment per la seva trajectòria, les seves actituds, els seus actes o altres mèrits en favor de la cultura local, en el convenciment que ens calen referents i models en els quals emmirallar-nos, i als qui ens cal retre un homenatge de gratitud.

Disposició

Per això, l'Ajuntament d'Olot, a través del seu Institut de Cultura, institueix els premis honorífics **Ales a la Cultura**.

Justificació

Ales a la Cultura pren el nom en referència formal a l'ala que llueixen la bandera, l'escut de la ciutat i l'anagrama de l'Institut de Cultura, però també, donar ales a la cultura simbolitza l'impuls que han aportat a la cultura de la ciutat aquelles persones que la rebin. Tanmateix les ales han estat sempre una expressió de la llibertat, de l'audàcia, de l'obertura, de l'espiritualitat, de la creativitat i de molts altres valors inherents al fet cultural.

Olot, febrer de 2003.

Premis **Ales a la Cultura**

L'alcalde d'Olot, Josep Maria Corominas, lliurant la joia que simbolitza el premi de les Ales a la Cultura a Josep Murlà.

Benvinguts totes i tots a aquest acte de lliurament del Premi Ales a la Cultura 2012, i benvinguts a Can Trincheria, la casa de la cultura d'Olot.

En primer lloc us vull expressar la meva satisfacció personal per poder obrir aquest acte de lliurament del Premi Ales a la Cultura en qualitat de regidor de Cultura. Havia assistit a l'acte amb anterioritat però avui, per primera vegada, participo en aquest acte com a representant de la ciutat, i us confesso que em fa molta il·lusió perquè el lliurament de les Ales a la Cultura és un dels actes més simbòlics dels que es fan a Olot al llarg de l'any.

I així ho penso, ja que es tracta d'un grup de persones –nosaltres– que ens hem posat d'acord per donar les gràcies a algú –Josep Murlà–, tot reconeixent-li la feina que ha fet i la que amb tota seguretat continuarà fent. Penso que actes d'agraïment com aquest diuen molt a favor d'una societat i d'una ciutat i avui em sento orgullós de pertànyer a aquesta comunitat i encara més de representar-la.

Quan parlem de ciutat ens vénen moltes imatges al cap. La ciutat són els seus carrers i places, els parcs i els arbres, el riu... però les ciutats, sobretot, les fem les persones. Allò que defineix millor una ciutat són les actituds, els valors i les accions de les persones que hi viuen; persones que senten la ciutat, que la viuen, que la comparteixen, i sobretot que li donen caràcter i la diferencien de les altres.

És per això que avui Can Trincheria, aquesta casa dedicada a la cultura,

obre les seves portes més que mai per fer-hi un acte petit, però molt simbòlic. Avui, amb aquest senzill homenatge que comencem ara mateix, l'Institut de Cultura vol retre un reconeixement i un agraïment a un d'aquests homes que fa que Olot sigui una gran ciutat. A un ciutadà actiu, generós, culte i mereixedor de molts altres adjectius que aniran sortint al llarg de l'acte d'avui, i que fan que Olot sigui més obert, més civilitzat, i en definitiva, i ho dic descaradament, sense cap modèstia, un dels millors indrets del món on viure. Em

refereixo a Josep Murlà, a qui avui posarem físicament unes Ales a la solapa.

Josep, amb aquestes Ales et volem dir moltes coses. Volem que t'animin a continuar volant pel món de la cultura, a continuar fent feina pel patrimoni, per la història i per les lletres; i també volem que sentis el nostre més profund agraïment per la tasca que has fet per tots nosaltres, l'agraïment de totes les olotines i els olotins.

Quan aquest any l'equip de govern va decidir atorgar aquest premi l'elecció va resultar molt senzilla. Tots els regidors ens vàrem posar ràpidament d'acord. Tots tenien referència d'en Josep, d'alguna o altra de les seves facetes (periodista, historiador, cronista de la ciutat, escriptor, etc.) i quan ho vàrem comunicar a la resta de regidors de l'Ajuntament, tothom, sense cap excepció, va trobar encertada la proposta.

I és que en Josep provoca consens. Tots respectem aquesta seva mirada irònica i intel·ligent que es manifesta per

mitjà de la seva tasca periodística quan descriu el present, i que combina tan bé amb aquella altra mirada de l'historiador, la rigorosa i fonamentada en tota una vida dedicada a l'estudi, quan el que descriu és el passat. En Josep és un personatge singular del paisatge garrotxí i sent una estima incondicional envers la nostra ciutat i les seves valls veïnes, sobretot la de Bianya, d'on és filla la seva esposa, l'Imma.

Moltes persones s'han ofert per parlar, per intervenir en aquest acte, perquè és molta la gent que avui vol estar al teu costat, Josep. En Josep desperta respecte i admiració. Avui no podrà parlar tothom a qui hagués agradat fer-ho, per la qual cosa hem escollit una representació que tot seguit ens ajudarà a justificar, si és que calia justificar alguna cosa, la idoneïtat del premiat.

Per acabar deixeu-me que em disculpi en nom de l'Ajuntament per la limitació d'aquest espai. Aquestes sales són solemnes i plenes d'història, i sabem per endavant que el lloc quedaria petit.

No obstant això, hem decidit mantenir aquest acte a Can Trincheria perquè és un reconeixement a una tasca cultural i volem que tothom continuï identificant que aquesta és la casa de la cultura a Olot i que volem que continuï sent el referent per a totes aquelles persones que tinguin propostes, idees i projectes relacionats amb la cultura. A tots els que ja hi veniu o hi vindreu no ens atrevim a garantir-vos que podreu fer-ho tot. Són temps difícils per a l'economia municipal, però sí que us escoltarem i us ajudarem fins allà on podrem a materialitzar les vostres il·lusions. Moments de crisi econòmica no han de ser moments de crisi creativa ni cultural.

Res més. Continuem amb aquest agraïment públic, per tal de poder dir en veu ben alta GRÀCIES, JOSEP. Gràcies en nom de la ciutat d'Olot.

Josep Berga
Regidor de Cultura de l'Ajuntament d'Olot

Bé, la veritat és que fa un cert respecte fer la glossa d'una persona com Josep Murlà que, entre altres mèrits, és un autèntic mestre d'aquest gènere que és la glossa. Ho vam poder comprovar ara fa un any, en aquesta mateixa sala i en una ocasió com la que avui ens convoca, quan va parlar del senyor Lluís Balcells. Tant si es tracta de persones com d'institucions, d'establiments comercials o dels Gegants, les glosses de Josep Murlà són sempre exhaustives, metòdiques i documentades. Com que no m'agradaria convertir aquesta intervenció en un succedani, m'apartaré un xic d'aquest model i intentaré dibuixar la figura de Josep Murlà per mitjà de tres imatges corresponents a diferents moments de la seva vida. Confio que el retrat final sigui igualment fidedigne.

La primera imatge correspon a una fotografia de 1963. Està feta a l'Escola Malagrida i s'hi pot veure un Josep Murlà a punt de fer catorze anys, amb corbata i americana, amb un posat seriós i aplicat, al costat del mestre Antoni Rodeja, a qui el Grup Es-

colar organitzava un homenatge amb motiu del Dia del Mestre. No sabem si Josep Murlà ja va fer una glossa del senyor Rodeja, però sí que consta que va ser l'alumne encarregat de llegir un text en el seu honor. Sempre m'ha encuriat aquesta fotografia: en primer lloc, per veure-hi Josep Murlà de nen, i, en segon lloc, per l'interès que de fa temps tinc per Antoni Rodeja, un mestre represaliat pel franquisme, un pedagog innovador i un amant dels escacs i de l'esperanto. Però la fotografia també té un altre

valor: aquest va ser l'últim curs de Josep Murlà com a estudiant. L'any següent iniciava la seva vida laboral. En els dos camps en els quals ha obtingut projecció pública, el periodisme i la investigació històrica, la seva formació ha estat totalment autodidacta.

La segona imatge correspon a una fotografia publicada en el setmanari *La Comarca d'Olot* el febrer de 1979. Josep Murlà —cabells llargs, patilles, pantalons acampanats, abric de pell girada— entrevista María Trujillo,

una dona olotina que s'acabava de convertir en milionària gràcies a una quiniela. És una de les poques imatges que conec de Josep Murlà exercint el periodisme, la seva primera gran vocació. Feia cinc anys, quan en tenia vint-i-quatre, que havia fet les primeres incursions en la premsa local: unes cròniques excursionistes que publicava en el setmanari *La Garrotxa* amb el títol genèric de "Pels camins de la Garrotxa".

Però la trajectòria periodística de Josep Murlà està indistriablement vinculada a *La Comarca d'Olot*, el setmanari que des de fa més de trenta-tres anys dirigeix Antoni Garrido, un cas insòlit i únic de longevitat en la història de la premsa local. Si a Murlà li dediquem una glossa, *La Comarca d'Olot* exigiria tot un assaig, però avui no és l'ocasió per fer-ho. Josep Murlà, que actualment és redactor en cap de la revista, hi ha fet de tot des del primer número, però ha excel·lit en la notícia, la crònica i l'article de divulgació cultural. En una de les poques polèmiques que ha tingut, el seu

interlocutor el va qualificar despectivament de "gasetiller". La paraula podria semblar ofensiva, però en el cas de Murlà és simplement descriptiva, perquè és veritat que ha redactat milers i milers de notícies, de cròniques, *de gasetilles*. Amb gairebé quaranta anys d'ofici al darrere, és, sens dubte, el periodista que ha escrit més pàgines en la premsa olotina.

Ho ha fet amb una prosa directa, gens mandrosa, propensa a esplaiar-se, a no deixar-se res i amb una voluntat d'objectivat, d'exhaustivitat, de precisió, d'exactitud. Malgrat la seva extraordinària facilitat i rapidesa d'escriptura, Josep Murlà sempre és fiable i és difícil trobar una dada equivocada en els seus articles. En els seus textos periodístics gairebé mai no hi ha una implicació personal, però els lectors hem après a llegir-los entre línies i a reconèixer-hi trets característics, fins i tot quan no van signats. Sabem que enmig o al final de la crònica d'un ple municipal o de la notícia més insulsa, per exemple, pot aparèixer, com qui no vol la cosa,

una frase, una línia, que et qüestiona tot el que havies llegit fins aleshores: és la postilla, aquest afegitó breu que et sorprèn i et descol·loca. Els lectors sabem també que la modulació, la intenció o la densitat dels seus articles són diferents si van signats amb les inicials JMG, amb el pseudònim Josep M. Giralt o amb el nom de Josep Murlà. I els lectors sabem, finalment, que l'aparent distància de la seva prosa no correspon a una persona freda: en les necrològiques, sobretot quan estan dedicades a persones amb les quals ha tingut relació, la seva escriptura es transforma, flueix, s'enlaira. No tinc cap dubte que Josep Murlà —i Domènec Moli, en un altre estil— són els millors redactors de necrològiques de la ciutat.

La tercera imatge, de les tres que volia glossar, és una imatge en moviment, però de la qual no hi ha constància gràfica. L'any 1996, a la plaça del Conill, Josep Murlà contempla i fotografia la casa Pujador per a un col·leccionable que està preparant sobre l'arquitectura del Modernisme

a Olot. Fa una passa enrere, s'entrebanca amb una de les pilones, cau i es trenca els colzes. La seqüència em serveix per introduir la segona passió de Josep Murlà, la història local i comarcal, però també per il·lustrar que, en el seu cas, molt sovint la història no s'alimenta només dels documents, sinó de l'exploració i l'anàlisi visuals, i que comparteix molts punts comuns amb la seva faceta com a periodista. Si el seu periodisme tendeix a l'objectivitat, la seva història és positivista. Si el seu periodisme omet generalment l'opinió personal, la seva història dóna prioritat als fets i a les dades per damunt de la interpretació; la narració està sempre per davant del discurs. La curiositat, la perseverança, l'afany d'esgotar l'última possibilitat de recerca i la veracitat en són també altres aspectes comuns.

La relació de temes de la història de la Garrotxa que han estat objecte de l'atenció de Josep Murlà és gairebé inabastable. Podríem dir que res d'Olot no li és aliè, que tot li interessa. Si entrem en el Catàleg Col·lectiu

de les Biblioteques de Catalunya, ens adonarem que hi té 364 entrades. La xifra és curta, perquè hi ha molts textos que no hi han estat recollits, però, tot i així, el nombre és suficient per avalar-lo com l'investigador d'Olot més prolífic, molt per damunt de qualsevol altre historiador local. Si ens entretenim en la lectura de les referències del catàleg, ens adonarem que hi més d'una vintena de llibres: sobre institucions com el Club Natació Olot, el Cos de Bombers o la Principal d'Olot; sobre aspectes artístics de la comarca, especialment l'arquitectura romànica, un tema recurrent en la seva bibliografia; sobre empreses locals com Alzamora i Pallàs; sobre períodes històrics com el segle XIX; sobre botigues com la pastisseria Ferrer o Can Baldiret. I veurem també que hi ha desenes i desenes d'articles que tracten aspectes habituals de la historiografia olotina, però també altres poc coneguts o inèdits: l'origen i evolució del barri de Santo Negro, l'estada a Olot de Santiago Rusiñol, el color morè de la marededéu del Tura, l'activitat missionera del jesuïta olotí

Ignasi Coromina a la ciutat mexicana de Guanajuato, la incidència de la guerra de Cuba en les Festes del Tura de 1898, les esqueles modernistes de la premsa olotina, etcètera, etcètera. L'aportació de Josep Murlà al coneixement i a la divulgació de la història local és extraordinària i m'agradaria centrar-la en tres temes.

En primer lloc, les institucions religioses olotines. Josep Murlà ha dedicat llibres al convent de monges de la Divina Providència i a les religions de Sant Josep, té un text inèdit sobre el Casal Marià i ha publicat nombrosos articles sobre les confraries i congregacions locals i sobre diversos aspectes relacionats amb la Mare de Déu del Tura. Però el seu tema preferit és, sens dubte, l'església de Sant Esteve. De fet, podríem dir que la rectoria (sobretot quan encara hi havia l'arxiu) i el temple parroquial són la seva segona casa. En coneix tots els racons i els objectes: les capelles, els altars, els retaules, les custòdies, els calzes, les casulles, els quadres, les imatges... N'ha perseguit la his-

tòria per mitjà dels documents, però també per mitjà del tracte físic: quan ha convingut hi ha fet d'arqueòleg i tramoista, ha despenjat quadres i ha regirat peanyes per trobar-hi una informació que se li escapava. Josep Murlà comparteix els seus coneixements de l'església amb els assistents a les visites guiades que organitza regularment la parròquia i també amb els lectors, en un col·leccionable en curs de publicació.

El segon gran tema de recerca i divulgació en l'obra de Josep Murlà ha estat la faràndula olotina. En els últims anys, amb la revifalla i la dignificació dels Gegants, Cavallets i Cabeçuts, se n'han fet diversos documentals, llibres, contes i articles. El mateix Murlà, fa poques setmanes, publicava un text sobre el Cap de Lligamosques en el catàleg de l'exposició que el Museu dels Sants ha dedicat als esparriots. Però gairebé totes aquestes publicacions són deutores del llibre *Gegants i altres entremesos de la Garrotxa*, una obra fundacional que Josep Murlà va publicar l'any 1985, i en la qual

situava l'origen i l'evolució històrica de totes aquestes figures. Un llibre de consulta indispensable al qual qualsevol persona interessada en aquest tema ha de recórrer permanentment. En el cas de la faràndula, tornem a trobar aquesta simbiosi entre la història i el periodisme tan present en la trajectòria de Josep Murlà: durant molts anys ha fet la crònica de la cercavila i el ball dels Gegants i els lectors hem pogut saber si la cercavila havia estat massa llarga o massa curta, si la Gegantessa havia fet un bon ball o si la cobla, per una vegada, no havia començat a tocar puntualment a les dotze.

El tercer focus d'interès de l'obra historiogràfica de Josep Murlà és, més que un tema, un espai: la Vall de Bianya. Els primers textos que va publicar més enllà de l'extensió d'un article, entre el 1978 i el 1982, tenen a veure amb aquest municipi: el llibret *Goigs, costums i tradicions de la Vall de Bianya*, la guia-itinerari *La Vall de Bianya* i l'opuscle *De la consuetud i altres notícies de la Vall del*

Bac. Després han vingut una bona quantitat d'articles –que van des de les reformes de l'arquitecte Rafel Masó a la Riba fins a la presència de les Brigades Internacionals durant la Guerra Civil en diferents llocs del municipi–, i una colla de fullets que recuperen la història de les cases pairals i les esglésies romàniques de la vall. Per raons laborals i familiars –l'Imma, la seva dona, hi va néixer–, la Vall de Bianya s'ha convertit per a Josep Murlà en una mena de *locus amoenus*, un paisatge idealitzat al qual torna una i altra vegada. No és estrany que l'únic text de prosa poètica que li conec, “Hores de bellesa”, inclòs en una de les col·leccions de bibliòfil de Miquel Plana, es tituli significativament “Càntic a la Vall de Bianya”. O que la vegada que l'he vist emocionar-se públicament amb més intensitat hagi estat en la presentació del llibre *La Vall de Bianya*, l'obra de síntesi sobre el municipi publicada l'any 1995 dins la col·lecció “Quaderns de la Revista de Girona”. La relació de Murlà amb la Vall de Bianya es completa amb la secretaria dels Amics de

la Vall de Bianya des de fa més de trenta anys i amb la coordinació de la revista anual *Bisania*, en la qual ho fa pràcticament tot.

Aquest repàs a la relació de Josep Murlà amb la història de la comarca s'ha de tancar forçosament parlant de la seva vinculació amb el Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca. Ara que aquesta entitat viu un moment feliç, és bo recordar els noms d'aquella generació, malauradament desapareguda, que cap a l'any 1975 es van proposar el ressorgiment del patronat després d'uns anys d'inactivitat: Ramon Grabolosa, Josep M. de Solà-Morales i Ricard Jordà. Josep Murlà era molt més jove que tots ells, però es va incorporar immediatament al projecte, en va ser el primer secretari, va coordinar el suplement *Tallaferro* i durant vint-i-dos anys va dur amb una gran capacitat de treball i eficàcia el dia a dia de l'entitat. Estic convençut que, autodidacta com és, la seva formació com a investigador deu molt al contacte amb aquest grup d'historiadors, alguns dels quals

ja havien col·laborat en la mítica revista *Pyrene*. M'agrada imaginar-me en Josep Murlà presentant-se al número 40 del passeig de Blay, lliurant la correspondència a Josep M. de Solà-Morales perquè l'hi signi com a president i, després, mantenint tots dos una conversa sobre qüestions del passat local. Josep Murlà admirava i sentia una autèntica devoció pel senyor Solà-Morales, a qui va qualificar com "l'últim cavaller d'Olot". Més tard, en un moment delicat del patronat, Josep Murlà va afavorir l'etapa de transició de l'entitat en mantenir-se en la junta directiva més temps del que hauria volgut. Amb el nou president, Jordi Pujiula, sempre va mantenir una relació excel·lent, basada en l'afecte i el respecte.

Acabo. Em sembla evident que Josep Murlà reuneix mèrits indiscutibles, en el periodisme i en la investigació històrica, perquè l'Ajuntament d'Olot li concedeixi la distinció de les Ales a la Cultura. Però estic convençut que els representants del municipi, a l'hora d'escollir-lo, hi han sabut veure tam-

bé les virtuts: la plena disponibilitat al servei de la ciutat —ja sigui formant part de comissions assessores municipals, com la de la faràndula o la del nomenclàtor urbà, o participant en debats organitzats per associacions minoritàries; ja sigui col·laborant en revistes de prestigi o escrivint articles per a butlletins o programes de barri—; el respecte i la contenció —no conec ningú que, en gairebé quaranta anys de periodisme, s'hagi sentit ofès o ferit per alguna pàgina seva—; la capacitat de treball; la lleialtat a les institucions i entitats que li han atorgat confiança; i la bondat, entre múrria i innocent. En definitiva, un conjunt de mèrits i virtuts que fan que sigui Josep Murlà, autèntic cronista oficios de la ciutat, qui honori avui les Ales a la Cultura.

Antoni Mayans

Senyor alcalde, autoritats, senyores, senyors, amics tots, no puc deixar de manifestar, d'entrada, que ha estat una gran satisfacció personal que l'Ajuntament d'Olot pensés en mi a l'hora de concedir les Ales a la Cultura d'aquest 2012, tot i que hi ha moltes persones que en són també mereixedores i pels seus mèrits haurien hagut de passar al davant.

Aquesta és la desena vegada que es concedeixen les Ales a la Cultura i això vol dir que amb la distinció s'han reconegut i premiat esforços, iniciatives i molta persistència i dedicació de persones i entitats en diversos camps de la vida olotina, les quals han contribuït a anar teixint l'evolució i el progrés de la ciutat. Són aportacions, petits grans de sorra si es compara amb el gran nombre de generacions que han anat escrivint la història d'Olot al llarg dels segles, que moltes vegades han passat desapercbudes però que han estat constants i meritaren, per tant, la gratitud ciutadana, canalitzada per mitjà dels que tenen, per voluntat popular, la responsabi-

litat de governar i gestionar el dia a dia de la ciutat.

Després del que han dit anteriorment el regidor de Cultura, Josep Berga, i el director de l'Arxiu Comarcal de la Garrotxa, Antoni Mayans, no puc fer cap mena d'objecció a la decisió presa ni a la descripció i valoració d'una trajectòria personal que és la que és i, per tant, és impossible de rectificar, tot i que he d'admetre que hi ha hagut moments, avui, en què, aflagat per tot el que s'ha explicat, de ben poc ha anat que no em pugessin els colors a la cara.

La decisió que, al final de gener, em van comunicar l'alcalde Josep M. Corominas i el regidor Josep Berga de concedir-me les Ales a la Cultura em va agafar desprevingut del tot, però vaig acceptar-ho mentre m'anava refent del petit xoc inicialment viscut. Amb el pas dels dies em vaig anar fent a la idea del que suposa obtenir aquesta distinció i en les darreres setmanes he anat pensant en els temps deixats enrere, partint de

l'etapa escolar en què gaudia, amb entusiasme, de les explicacions de les classes d'història que feia el professor Francesc Ferrer i m'atreia també en gran manera l'escriptura, fins al punt que se'm va seleccionar un relat, no sé si amb motiu del Domund o de la Santa Infància, destinat a ser publicat a la premsa olotina al començament de la dècada dels seixanta. Succeí, però, que jo sobrepassava l'edat fixada per a aquella finalitat i, molt amablement, el professor i el director del centre suggeriren la conveniència d'ajuntar part del text amb el relat d'un altre alumne més jove, amb el nom del qual es donà a conèixer aquell escrit. A partir d'aquí res més, fins a l'etapa del servei militar, a Osca. Allà hi havia estones per a tot i es desvetllà de nou la vena per les lletres. No he explicat mai, o en tot cas ben poquíssimes vegades, que vaig participar en uns concursos literaris que convocava la revista *Moncayo*, de la 5a Regió Militar, treballs que òbviament s'havien d'escriure en castellà. Primer se'm premià amb un rellotge de polsera pel conte curt *Los*

que nos faltaban i uns mesos després, amb 1.000 pessetes, la narració *Breve historia de una Navidad*, que va ser inclosa al número de novembre-desembre de 1972 de l'esmentada publicació.

Tornat a Olot, les excursions dominicals a diferents indrets de la comarca, amb els amics i les amigues de la colla juvenil, van incitar de nou el desig d'escriure per tal de donar a conèixer l'importantíssim patrimoni cultural, arquitectònic, artístic i natural que enriqueix el territori garrotxí. En tenia necessitat. I es va iniciar la col·laboració puntual a la premsa, que aniria en augment fins que, el 1979, es començà a publicar *La Comarca d'Olot*, amb la qual he estat vinculat des d'aquell moment. En aquella dècada va ser quan, orientat per Carme Sala i Josep M. de Solà-Morales, coincidint amb l'inici de la nova etapa del Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca i de ser nomenat poc després secretari dels Amics de la Vall de Bianya, vaig començar a interessar-me per la

documentació guardada en la vella Biblioteca Municipal, de l'Hospici, i el contingut de l'Arxiu Notarial, custodiat al mateix edifici i que no era d'accés fàcil per als investigadors, ja que es necessitava l'autorització del notari responsable i calia baixar després els protocols que interessaven a la Biblioteca, únic lloc disponible per a poder treballar amb una limitada comoditat. Amb el pas dels anys, per sort, tot ha canviat moltíssim. D'aleshores ençà, dedicant moltes hores a la consulta, a la investigació,

a l'estudi i a escriure, es va anar fent un camí, un recorregut, que ha arribat fins als moments actuals, amb treballs, articles i col·laboracions que no és ara el moment d'enumerar.

Recordo que al principi, en vista de la gran quantitat de volums notariais que es podien consultar, em vaig planificar innocentment la consulta setmanal d'un nombre determinat, amb l'objectiu que, passats uns quants lustres, tot quedaria revisat. Evidentment, d'aquell propòsit res

de res. Les circumstàncies, la feina, les obligacions familiars i altres condicionants van demostrar que era un projecte impossible, perquè el treball d'investigació atrau, apassiona, és molt entretingut i en anar passant pàgines i pàgines es descobreixen fets i dades interessats que encuroseixen, distreuen i acaben per desviar-te del motiu inicial de la recerca, tot obrint a la vegada noves línies d'anàlisi i d'estudi que requereixen aprofundir-hi i convé, per tant, dedicar-hi més temps.

Hi ha, però, una qüestió transcendental en tot això: els treballs que he fet i publicat no tindrien cap importància si no haguessin gaudit de l'acceptació i l'interès dels qui els han llegit. El suport de la gent ha estat i és fonamental i per això s'ha d'agrair, i ho faig sincerament ara, la constància dels qui han anat seguint la meva trajectòria, que ha passat, és clar, per molts alts i baixos, amb moments de satisfacció i altres de desplaença. Es pot dir que hi ha hagut, en el fons, una fidelitat dels lectors totalment

impagable, una consideració que s'ha d'agrair de manera infinita, talment com he de fer amb els que em demostraren confiança a l'hora d'encarregar-me algun estudi o treball monogràfic especial.

Res no hauria estat possible sense la contínua comprensió, paciència i estimació, sobretot en els durs darrers anys, de l'Imma, part essencial del suport familiar que se m'ha donat al llarg dels anys i que, a més de regradar, no es pot oblidar de cap manera.

Vull expressar també l'agraïment a tots els que, en el decurs dels anys, m'han ajudat i encoratjat a seguir endavant, a no defallir, a perseverar en la meva dèria i afecció personal. Gratitude que faig extensible a totes les persones que en les darreres setmanes, des que es va conèixer l'atorgament de les Ales a la Cultura, m'han aturat pel carrer per felicitar-me i dir-me paraules elogioses, tan sinceres i afectuoses com, em sembla, immerescudes. En alguns casos, en quedar torbat per no saber

d'antuvi qui eren, potser m'he mostrat quelcom apàtic, fruit més de la meva incapacitat com a fisonomista que de la falta d'atenció i de respecte. Els que em coneixen més a fons saben que això passa sovint, com també que moltes vegades vaig completament abstret pel carrer i he passat a tocar de persones ben conegudes sense dir-los completament res, com ignorant-les. La meua esposa i altres membres de la família en són testimonis, perquè també s'hi han trobat unes quantes vegades i, evidentment, no era pas aquesta la voluntat. En demano disculpes i faig propòsit d'esmena, però em sembla que serà difícil de corregir-ho i hauré de continuar demanant freqüentment a l'Imma: "qui és?".

Gràcies també als que, sigui per telèfon, per escrit, amb missatges per Internet o personalment, m'han felicitat i han excusat la seva assistència a aquest acte per raons diverses, els noms dels quals tinc presents en aquests instants. Evidentment, he d'agrair a l'alcalde Josep M. Coromi-

nas, al regidor Josep Berga i a tots els membres de la corporació municipal l'honor de concedir-me les Ales a la Cultura, distinció que estimula i a la qual em comprometo a correspondre en la mesura de les meves possibilitats i aptituds. Sóc conscient, d'altra banda, que l'Antoni Mayans ha hagut de fer un parèntesi en les seves ocupacions habituals per preparar la intervenció efectuada abans, tot demostrant, com sempre, el bon coneixement que té de la ciutat i de la seva gent, exposant-ho amb l'ama-

bilitat i el rigor que el caracteritzen. Moltes gràcies, Antoni, per acceptar l'encàrrec que se't va fer i per tot el que has dit, paraules que retindré amb el propòsit que m'ajudin a seguir lluitant per tal de poder continuar duent a terme una activitat que m'apassiona i que té també la seva recompensa, com és el cas de l'acte d'avui i d'alguns precedents encara recents, com són el Memorial Josep Canadell, del Rotary Club Olot-Garrotxa; el Memorial Ramon Sala, dels Amics de l'Alta Garrotxa, i la distin-

ció de la Parròquia de Sant Esteve, d'Olot, sense passar per alt el concert d'homenatge dut a terme, per l'agost de 2011, a La Gavina, de S'Agaró, per l'organista Joaquim Masó. La setmana passada, Domènec Moli, que va rebre les Ales a la Cultura dos anys enrere, em va dir, ben espontàniament en ple carrer: "Benvingut al club!". Bé, estic content d'ingressar-hi i desitjo que tots plegats en continuem formant part una bona colla d'anys, alhora que mantenim ben viu el record dels que ens han deixat.

Finalment, gràcies a tots els que han tingut cura de l'organització d'aquest acte, a Joan Josep Mayans, Xavier Pallàs i Eva Curtó per les seves interpretacions musicals i als que han intervingut en la gravació del vídeo, del contingut del qual no n'he tingut coneixement fins fa poc, i, naturalment, a tots els aquí presents per la seva assistència i també per l'amabilitat d'escoltar-nos atentament, sobretot els que han hagut de romandre incòmodament drets. Tenir aquí tants familiars, companys de feina, gent de

Bianya, amics i coneguts és, que ningú ho dubti, una gran satisfacció, un plaer. De tot cor, doncs, i amb l'emoció continguda, moltíssimes gràcies.

Josep Murlà

Actuació musical de Joan Josep Mayans, Eva Curtó i Xavier Pallàs

2012

Cada edició dels premis Ales a la Cultura inclou, a més dels parlaments de les autoritats, el glossador i el guardonat, una actuació musical especialment vinculada a l'activitat cultural de l'homenatjat. En aquesta ocasió, l'encarregat d'amenitzar l'acte va ser Joan Josep Mayans (veu, guitarra, viola de roda i flabiol), que va actuar acompanyat d'Eva Curtó (violoncel) i Xavier Pallàs (violí). El trio va interpretar la "Marxa de la Cabreta", formada per tres peces que es conserven al fons musical de Sant Esteve de l'Arxiu Comarcal de la Garrotxa; l'"Oda infinita", de Joan Maragall, i "Balada d'Olot", de Josep M. de Garganta.

El guardó: una joia disseny de l'artista Imma Vinyals.

Novembre de 2012

Edita:

 Ajuntament d'Olot
**Institut de Cultura
de la Ciutat d'Olot**

Edició a cura de:
Àgata Losantos

© dels textos: els
autors respectius
© de l'edició: ICCO

Fotografies interior:
Ajuntament d'Olot

Fotografia guardó:
Roger Ortiga

Fotografia coberta:
Marcel Prades

Maquetació:

**the
Graphic
Room**

2012

Josep Murlà